Ա. Տարի — Թիւ 16

Երկուշաբթի, 14 Յունիս 1915

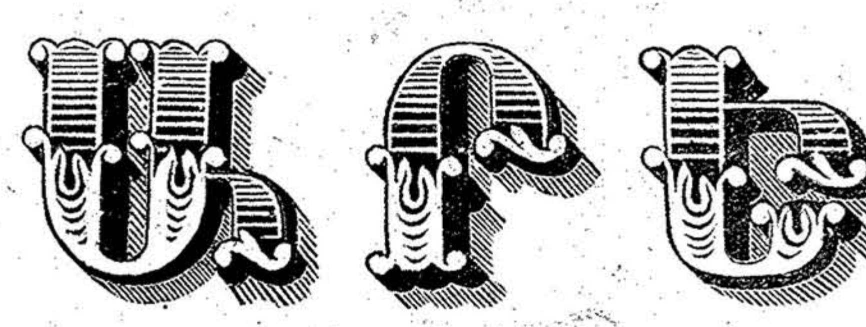
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԷՄ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ

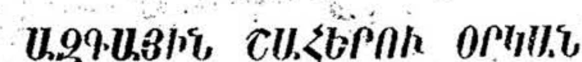
		Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ . .	Ղ. Ո.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	Ֆր.	20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ՝

Journal AREV

B. P. № 297

Alexandrie, EGYPTE

ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՀԱՆԴԷՊ

Այն միջոցին երբ մեր երկրին արեւելեան ճակատին վրայ ծայր աստիճան նշանակալից դէպքեր տեղի կ'ունենան որոնց կը հետեւինք ամէքս հեւ ի հեւ, աւդին՝ արեւմտեան ճակատին վրայ — Կիլիկիոյ մէջ — կը պատահին նոյնչափ եղերական և դիւցազնական եղելութիւններ որոնք իրենց կարգին պէտք չէր որ վրիպէին մեր ուշադրութենէն։ Չէ՞ որ Վան և Սիս, Կարին և Ատանա, Մուշ և Մարաշ, Բաղէշ և Հաճըն, Սասուն և Զէյթուն, նո՛յնչափ հայկական են և նոյնչափ մօտիկ ամէն Հայու սրտին։

«Արև»ի 12, 13 և 15 թիւերուն մէջ հրատարակուած կիլիկեան խապրիկները, և «Թան»ի, «Թայմզ»ի, «Տէյչ»ի մանաւոր տեղեկութիւնները որոնք միասմի հրատարակուեցան, ինչպէս նաև զանազան թղթակցութիւններ՝ ամէնքն ալ կը համաձայնին հաստատելու թէ Կիլիկիոյ մէջ այսօր գոյութիւն ունի խիստ վտանգաւոր կացութիւն մը, և թէ Զէյթունի բարձանց վրայ կը մղուի արդէն անհաւասար կռիւ մը՝ Թուրք բէտիֆներու հետ միացած մոլեռանդ միւնքէճիներուն և մեր քաջարի լեռնականներուն միջև։

Եթէ Կովկասեան ճակատին վրայ՝ Վանայ յեղափոխութեան պէս ներքին խլրտումներն իրենց կռնակն ունին ռուսական քաջայաղթ բանակը, Հայ կամաւորներու եղբայրական գունդերը և Կովկասի Հայութեան հզօր զօրավիգն ու օժանդակութիւնը, մեր Կիլիկիոյ եղբայրներն, ընդհակառակը, արտաքին յարաբերութենէ կտրուած՝ մեծ մասամբ զուրկ են իրենց ազգակիցներուն նիւթական ու բարոյական աջակցութենէն և զիրենք սրտապնդող, իրենց օգնութեան հասնող օտար միջամտութենէ մը, անգլօ-ֆրանսական տորմիղները և բանակները այլուր զբաղած ըլլալով այս պահուս։

Պէտք թոյլ տրուի՞ սակայն որ արտասահմանի Հայութեան անտարբեր աչքերուն տակ՝ անգամ մըն ալ Կիլիկիան մարդկային սպանդանոց դառնայ։ Դաշնակից Պետութիւնները, որոնք վերջին օրերս Թուրքիոյ ուղղած իրենց հաւաքական ազդարարագրով անգամ մ'ալ հանդիսաւորապէս նուիրագործեցին Թուրքիոյ Հայերու պաշտպանի իրենց դերը, պիտի՞ թոյլ տա՞ն որ Ատանայի դայթակղութիւնը անգամ մը ևս կրկնուի ի նախատինս քաղաքակրթութեան որու անունո՛վ կը մղեն իրենք այս պատերազմը եւ րեք բռնապետական կայսրութեանց դէմ։ Պիտի թողո՞ւն որ Թուրք մոլեռանդ խուժանը և վայրագ պաշտօնեաները սանձարձակ և անարգել ի կատար ածեն իրենց բնաջնջումի գործը, և այս այն պատճառաւ որ, ամբողջ Հայութեան հետ Կիլիկիոյ Հայերն ևս Դաշնակիցներուն հանդէպ իրենց համակրութիւնը չեն ծածկած, կամ այն պատճառաւ որ, Զէյթունի մեր քաջ հայրենակիցները զէնքը ձեռք առած են՝ իրենց կեանքը, ինչքը և պատիւը պաշտպանելու բարբարոս հարստահարիչներուն ու արիւնարբու բռնաբարիչներուն դէմ։ Մինչ Զէյթունի դիւցազնական ընդվզումը մեկ հետեւանքը, միանգամայն մեկ փոքրիկ դրուագը չէ՞ կազմեր այն հսկայական կռիւին որուն մէջ Դաշնակիցները ախոյեանը կը հանդիսանան ազատութեան դատին և փոքր ազգերու իրաւանց պահպանութեան։

Ժամանակն անցած է, կարծենք, բռղարկեալ լեզուով խօսելու կամ նրբանցքներու մէջ գաղտնաբար փսփսալու այսինչ կամ այնինչ ապագայ ծրագրին շուրջ՝ երբ հայ լեռնականներուն զէնքերուն չառաչիւնը արդէն կը հասնի մեր ականջին, երբ Կիլիկեան աճապանը մեծադղորդ կը ղօղանջէ։ Ժամանա՛կն է որ բարձրագոչ արձագանգ տանք այդ ձայնին. Ժամանա՛կն է որ Հայութիւնը հովանաւորող երեք Մեծ Պետութեանց՝ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ խորին ուշադրութիւնը դարձնենք ազգովին Կիլիկեան մեծ վտանգին վրայ և անոնց յուստափոյթ օգնութիւնը հայցենք. ու ժամանակն է ձանուանդ որ խորհինք այն ամէն միջոցներուն վրայ որոնցմով կարելի է գեռ առաջքը առնել Կիլիկեան անդարմանելի աղէտի մը։

Կարծել թէ Թուրքերը, գո՛նէ իրենց կայսրութեան պահպանութեան մտահոգութեամբ՝ խոհեմութիւնը կ'ունենան վերջին պահուն ետ կենալու բնաջնջումի քաղաքականութենէն զոր այնքան մոլեգնօրէն սկսած են գործադրել Հայութեան վրայ, աններելի միամտութիւն մը պիտի ըլլար։

Մայրաքաղաքին խաղաղ Հայ ազգաբնակութեան ամէն դասակարգերուն դէմ ձեռք առնուած վայրագ հալածանքը, Էնկիւրիի նորագոյն երեւան կախաղանները, Հայաստանի ու մինչև իսկ Պարսկաստանի մէջ Թուրքերու կատարած քստմնելի խժդժութիւններն ու կոտորածները և Կիլիկիոյ մէջ արդէն իսկ պատահած դէպքերը՝ աւելի քան բաւական են անվրէպ եզրակացնելու թէ Կիլիկիոյ Հայութեան ևս մահավճիռը տրուած է և անպայման պիտի գործադրուի, եթէ անմիջական պաշտպանութիւն մը և օգնութիւն մը չի փութացուի։

Հա՞րկ է ըսել թէ Կիլիկիոյ Հայութեան տրուած այսպիսի գործնական օգնութիւն մը, բանի դեռ ժամանակն է, ո՛չ միայն զայն պիտի ազատէր վերահաս կործանումէ ու բնաջնջումէ, այլ և զայն պիտի դարձնէր ո՛չ արհամարհելի սատար մը Դաշնակիցներուն՝ պատերազմի ընթացքին, և քաղաքակրթութեան ազդակ մը՝ մօտաւոր ապագային մէջ։ Կովկասի Հայ կամաւորներուն քաջագործութիւնները և Վանայ փառաւոր ներքին յեղափոխութիւնը փայլուն ապացոյցն են Հայ ժողովուրդի ռազմիկ յատկութիւններուն՝ երբ պատեհութիւն և հնարաւորութիւններ ընծայուին իրեն։

Հայերս կը կարծենք իրաւունք ունենալ սպասելու արեւմտեան Դաշնակիցներէն՝ Կիլիկիոյ վտանգեալ Հայ ազգաբնակութեան հանդէպ նոյն վեհանձն վերաբերումը որպիսին իրենց արեւելեան Դաշնակիցը ցոյց տուաւ Հայաստանի մեր միւս եղբայրներուն նկատմամբ։

Միւս կողմէ, սակայն, Հայերս պարտականութիւն ունինք նախ՝ ազգովին եւ միահամուռ, բարոյապէս թէ նիւթապէս, ուժ տալու այս նպատակաւ սկսուած ու խորհուած բոլոր միջոցներուն, գիտնալով թէ այս ամէն կէտերը վրիպած չեն ուշադրութենէն ա՛յն Մեծ Հայուն որ միանգամայն նախագահն է Ազգ. Շահերու Պաշտպանութեան Մարմնոյն եւ Ազգ. Պատուիրակութեան, եւ աւելի քան ուրիշ ո՛ եւ է մէկը ըմբռնած է Կիլիկիոյ Հայութեան անմիջական կարիքները ու անոր վիճակուած կարեւոր դերը ապագային՝ ամբողջ Հայութեան կեանքին մէջ։

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԼՐԱԳՐՈՒԹԻ՞Ն ԹԷ ԼՐԱԳՐՈՒԹԻ՞Ն

Համեւրոպական պատերազմը որ մեզի շատ բաներ սորվեցուց՝ ռազմագիտութենէն լանէ՛ մինչեւ ... աշխարհագրութիւն, մեզի սուաւ նաեւ զարմանալի վարժութիւնը մունչ յօդուածներ կարդալու։

Այս պատերազմը կոչուած չէ եղեր միայն փոխելու Եւրոպայի և Ասիոյ քարտէսը... Ան շատոնց փոխեց լրագիրներուն ձեւն ու դիմագծութիւնը։

Ամէնուրէ ի վեր, ամէն օր գրեթէ, թերթերուն մէջ կը հանդիպինք ճերմակ, ճեփ-ճերմակ մասերու, լուսաւոր բացատներու, որոնց առջեւ մեր ընթերցմունքութիւնը անձրկած կանգ կ'առնէ, ու մեր երեւակայութիւնը թեւ ու թռիչ...

Ինծի համար, թերթի մը ամենէն հետաքրքրաշարժ, ամենէն չահագրգռական մասերը կը կազմեն այդ լուսասպիտակ անշրջաները որոնց վրայէ կը յածի գերազօր Գրաքննութեան գերասսուր մկրատներուն շուքը։ Չէ՞ մի որ ամէն անծանօթ, ամէն խորհրդաւոր բան կը գրգռէ, կը հրահրէ մեր հետաքրքրութիւնը. ու գիտե՛ք բան մը որ այնքան անծանօթ, յաւխոնապէս անծանօթ, և անթափանցելիօրէն խորհրդաւոր ըլլայ որքան այն գրութիւնները, — լուր, յօդուած, ու երբեմն ալ խմբագրական, ափսո՜ս, — զորոնք Գրաքննութիւնը կը վերցնէ, տեղը դնելու համար միայն պարապութի՛ւն, ճերմակութի՛ւն, լռութի՛ւն։

Սարսուռ տուող, պիտի ըսէի չերմական բան մը ունին այդ ճերմակութիւնն և այդ լռութիւնը. կը կարծեմ կարդալ հոն, երբ մարմարինէ տապանաքարի մը վրայ՝ «Աստ հանգչի այսինչ յօդուածն երեւելի (կամ ... աներեւոյթ), զո՛հ անողոք գրաքննութեան, որ զայն ի ծնանելն մեռցոյց» Ու մինչեւ կուզայ նաեւ հին պատմական խօսքը՝ «Անդ կացցես և գլուխ մի՛ առցես...»։

Ու կը մնամ, վայրկեաններ ամբողջ, մտածող, երազուն, ապուշ յօդուածի մը առջեւ, «իբրեւ պատի մը որուն ետին բան մը կ'անցնի կը դառնայ», ինչպէս կ'ըսէ Հիւկօ։

Ու կ'ենթադրեմ, կ'ենթադրեմ, կ'ենթադրեմ... Ա՜հ, ճերմակ խորհուրդ, լուսաշող առեղծուած, որքա՛ն խորունկ էք դուք, որքա՛ն թելադրիչ։

«Գրելու արուեստը — կ'ըսէր օր մը Մէթերլէնկ Ալֆօնս Տօտէի որ կը գանգատէր իր գիրքերուն խրթնութենէն — միթէ՛ ճերմակին վրայ սեւ դնել չէ՞»։ Ո՜վ կրնար գուշակել որ պիտի գար օր մը ուր լրագրելու արուեստն ալ միթէ պիտի կայանար ճերմակին վրայ... ճերմակ դնելու մէջ։

Գրագէտներ, քննադատներ տարփողած, պանծացուցած են Լռութիւնը, մինակ եղբայրը Սուրբերու Բայց անոնցմէ լրագրողներուն գործածութեանը համար չէր, անոնց համար սահղծուած, աշխարհ եկած չէր։ Սէրը կրնայ յաճախ բարբառել լռութեան դոյ չդէբանքներուն, զօրաւոր յուզում մը կրնայ գիտնալ անոր վսեմ ու գեղեցիկ պերճախօսութեանը, արհամարհանքը կրնայ սպառնալ անոր Բայց լրագրութի՛ւնը...։

«Լռութի՛ւն եւ դադարի՛ք» կոչած էր Քարլայլ Մէթերլէնկ անոր յաճախ ցուցած էր իր ամենէն գեղեցիկ քերթուածներէն մին, որուն միակ թերութիւնը լռութեան մասին հոյակապ... շատախօսութիւն մը ըլլալն է։ Ու մեծ արուեստ Վինիին բառ էր արդէն՝ Լռութիւնն է միայն մեծ, մնացեալը՝ տկարութիւն։

Բարի՛, բարի՛. բայց յաւիտեան այս պակասներուն ոչ մէկը միաքէն կրնար անցընել որ լրագրողները չատախօս ատաղձին ցեղն ալ պիտի ստիպուէր օրին մէկը գիտնալ յարգը լռութեան, պիտի ստիպուէր հիւրընկալել մեծարել զայն իր սիւնակներուն մէջ, իբր մեծ, անմահ, անսասանելի աշխարհակից մը, որ միջոցին յօդուածներ կ'արտադրէ, լոյսի պէս մաքուր, անապատ աւազներու պէս ճերմակ ու ամբիծ, զերծ ամէն սուտէ, սխալէ ու կիրքէ։ Անոնցմէ ոչ մին կրնար գուշակել որ իրենց սիրական լրութիւնը, խարխափումը, պերճախօս, փաստ, խմբագիրներու, լրատուներու եւ լրութիւնը, պիտի երթայ օրին մէկը խորհրդաւորէն օթեւանել օրաթերթերուն մէջ, անծանօթի ու խորհուրդի հմայքով մը բարձրացնելով, պճնելով անոնց սովորական եւ անհատնում արձակութիւնը, տաղտկալի «անտեր» (ա՜հ, ողջո՜յն) արտայայտութիւն մը դնելով, աւելցնելով անոնց այնքան հասարակ, այնքան յստակ, այնքան ծանօթ դիմագծութեան վրայ...։

Մ. Օ. ԿԻՒՐՃԵԱՆ

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

(Սեփական թղթակցութիւն)

ՀԱՅՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՆՆՄԱՆ ՔԱՋՈՒԹԻՒՆԸ

Սալմաստ, 10)23 Մայիս

Վանեցի Սիմոն խանի քեռին, 17 տարեկան աղջիկ մը, իր հերոսութեամբը նոր Կարինէ մը հանդիսացաւ։ Երբ իր զերդաստանը Ռուսիա փախաւ, ինքը մնաց Սալմաստ, չուզելով իր ծերունի հայրը առանձին ձգել։ Քիւրտերը իրենց գիւղը կողոպտեցին և կոտորածի սկսան, սպաննեցին նաև իր հայրը։ Աղջիկը՝ 18 տարեկան պատանիի մը ընկերակցութեամբ փախաւ տանիքին վրայ, ուրկէ գնդակահարեց իր հայրը սպաննող Քիւրտը։ Այնուհետեւ տանիքէ տանիք փախչելով Տիլմանի ճամբան բռնեց։ Զինք հալածող հինգ Քիւրտերը սպաննեց. ուրիշ ձիաւորի մը՝ որ իր ետեւէն ինկած էր՝ ձին սպաննելով, ազատեցաւ և ապաստանեցաւ Տիլմանի Պարսիկ քեարկիւզարին տունը։ Հոն մահմեդականները իրեն առաջարկեցին իսլամութիւնը ընդունիլ՝ հարուստ ամուսին մը խոստանալով. պատասխանեց թէ նախ զինք հաւատափոխ ընել փորձողը պիտի սպաննէր, յետոյ անձնասպան պիտի ըլլար։ Թուրք հրամանատարը զինք իր քով կանչելով՝ հրացանը ձեռքէն առաւ. բայց գովեց իր քաջութիւնը, ըսելով թէ իր զինուորներէն ո՛չ մէկը իրեն պէս քաջ հանդիսացած էր։ Վերադարձին՝ Թուրքերը քեարկիւզարին լուր ղրկեցին որ պէտք է սպաննէ այդ աղջիկը. բայց քեարկիւզարը պահեց զայն մինչև որ Ռուսերուն ժամանումովը ազատեցաւ։

Երբ Թուրքերը Ուլա գիւղը հասան և ուզեցին Քրիստոնեաները ջարդել, գիւղին մոլլան Ղուրանին վրայ երդում ըրաւ թէ հոն Քրիստոնեայ (Ասորի) չկայ։ Գիւղացիներն ալ յորդորեց նոյնպէս սուտ երդում ընելու, ըսելով որ դատաստանին օրը թո՛ղ այս մեղքը իր վիզը ըլլայ։

Նոյնպէս Սաւտխան զուտ պարսկաբնակ գիւղին ակխտները՝ հոն ապաստանող քանի մը Քրիստոնեաներու կեանքը փրկեցին։

Մար-Շիմոն, Նեստորական Ասորիներու Պատրիարքը, փախաւ Թիարի. իր եղբօրորդին, որ կաթոլիկ էր, իսլամութիւնն ընդունեց, և կ'ապրի։

Բ.

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կովկասի մէջ

Պետրոկրատ, 14.— Կովկասի մէջ Թուրքերուն նահանջը արագացուցին, ծանր կորուստներ պատճառելով: Հ.

Լոնտոն, 12.— Պոլիս վիրաւորներով լեցուած է, այլեւս նորերու տեղ չկայ: Թուրքերու ծառայութեան մէջ գտնուող Գերմանացի սպաներ իրենց ընտանիքները Գերմանիա ղրկելու համար հրաման ստացան:

Արեւմտեան ճակատին

Բարիզ 13.— Զեկոյց մը կ'ըսէ թէ կէս օրէ վերջ յարձակումով գրաւեցինք Սուշէի շաքարանին հիւսիսային կողմը՝ ամրացուած քարհանք մը, եւ զայն պահեցինք ու ամրացուցինք հակառակ շատ ուժգին ռմբակոծութեան մը: Առաւօտուն մեր հետեւակազօրքը մէկ յարձակումով՝ Մայլի Մայլէ ճամբուն վրայ 3 շարք խրամատ գրաւեց եւ 100ի չափ գերի առաւ. ասոնք կը խոստովանին թէ այս վերջին օրերու Գերմաններուն կրած կորուստները շատ ծանր են: Քանի մը զօրաբաժիններ կը պատրաստուին յարձակիլ, բայց հազիւ թէ կազմուած՝ ցրուեցան: Էնի հիւսիսակողմը Քենըվիէռի ագարակին վրայ գերմանական հակայարձակումը ետ մղուեցաւ: Այս պարտութեան հետեւանօք Գերմանացիք 120 ռումբ նետեցին Սուասոն քաղաքին վրայ: Ռ.

ՊՐԻՒՔՍԷԼԻ ՎՐԱՅ ՖՐԱՆՍ. ՕԴԱՆԱՒ

Բարիզ, 12. — «Թան» կը հրատարակէ հետեւեալը. «Ֆրանսական պիփլան (երկյարկ) օդանաւ մը, մշուշէն օգտուելով Պրիւքսէլի վրայ հասաւ եւ հակառակ թնդանօթաձգութեան ռմբակոծեց ցեփլիններու կայարանը: Այս վայրկեանին ցեփլին մը կը մեկնէր իր կայարանէն. օդանաւորդը յարձակեցաւ վրան եւ 100 մեթր հեռաւորութենէ մը 3 ռումբ նետեց ցեփլինին վրայ, որ ահագին աղմուկով մը պայթեցաւ եւ բոլոր կայարանը հրդեհեց: Պրիւքսէլի ժողովուրդը որ կռիւին կը հետեւէր պատուհաններէն ու փողոցէն՝ աննկարագրելի ուրախութիւն մը ցոյց տուաւ եւ սկսաւ Մարսէյեզը երգել ու «Կեցցէ՛ Ֆրանսա, Կեցցէ՛ Պելճիքա» աղաղակել: Գերմանական զինուորներ՝ 10,000է աւելի բազմութեան մը վրայ յարձակում գործեցին: Հրդեհուած ցեփլինէն զատ 5 ուրիշ օդանաւեր եւս փճացուած են եւ 19 Գերմանացի մեռած: Այս քաջագործութենէն ի վեր Գերմանացիք իրենց զայրոյթը յագեցնելու համար տուգանքներ կը տեղացնեն ժողովուրդին վրայ: Հ.

Արեւելեան ճակատին

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՒԱՐԸ

Պետրոկրատ 14.— Նիեմէնի եւ Տնիեսթէրի մէջ թշնամին կասեցուցին: Յունիս 8-10ի Տնիեսթէրի ճակատամարտին միջոցին գերի առին՝ 15,431 զինուոր, 348 սպայ, 78 միթրայէօզ, 17 թնդանօթ եւ մեծ քանակութեամբ ռազմանիւթ (Հ.)

Իտալական ճակատին

Հռոմ, 14.— Միջին Իզոնցօ անցանք: Թշնամին բազմաթիւ մեռեալներ եւ 200 գերի ձգեց: Աւստրիացիք քանդեցին Բոտաքիօ կարեւոր դիրքը եւ քաշուեցան: Հ.

Հռոմ, 12.— «Ճօրնալէ տ'Իթալիա» կ'ըսէ թէ Համպուրկ-Ամերիքա Լինէի ընկերութեան Նափոլի գտնուող Պայէրն շոգենաւին մէջ պահուած գտնուեցան թնդանօթներ, միթրայէօզներ եւ օդանաւեր:

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Աթէնք, 14.— Վենիզելոսի կուսակցութիւնը բացարձակ մեծամասնութիւն բռնացաւ Ատթիկէի եւ Թեսալիոյ մէջ: Քարնանիայի, Քիլքիսի, Լօլօնիայի եւ Աքայիի մէջ մեծամասնութիւնը Վենիզելոսի կուսակից է: Սելանիկը կառավարականներուն կողմնակից է:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Աթէնք 12. — Թագաւորը տակաւին բոլորովին ազատած չէ վտանգէն: Երիկամունքը չի լաւանար: Տաքութիւնն է 37.2, բազկերակը 106, շնչառութիւն 22. ընդհանուր վիճակը կը բարելաւուի հակառակ մեծ տկարութեան:

ՅԵՏԱՀԱՅԵԱՑ ԱԿՆԱՐԿ

ՀԱՄԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՎՐԱՅ

Բ.

Տեսանք թէ Մառնի յաղթանակին արդիւնքը եղաւ Գերման բանակին շուտափոյթ նահանջը դէպ ի Էն գետը: Այս նահանջը, որ փախուստ մ'էր միանգամայն, կրնար կատարեալ և վճռական պարտութեան մը փոխուիլ՝ եթէ Գերման բանակը, կանխահոգ պատրաստութեամբ մը, հողին չկառչէր, հողին մէջ չսուզէր: Այս վայրկեանէն կ'սկսի խրամատային պատերազմներու շարքը, որ եթէ նորութիւն մը չէ ռազմագէտներուն համար, սակայն այս մեծ պատերազմին մէջ իր գրաւած ընդարձակութեամբը և իր անողութեամբը՝ կուգայ յեղաշրջել պատերազմին բնոյթը և ընթացքը:

Ուրեմն, սեպտեմբերի 13ին Գերման բանակը կը գտնենք Սուասոնի առջեւ, ուրկէ կ'երկարի Էնի ամբողջ երկայնքը մինչեւ Վէրտէօն ու անկէ չհեռնելով և իջնելով դէպ ի հարաւ-արեւելք, մինչեւ Զուիցերիոյ սահմանները:

Բայց գործը հոս չի վերջանար: Գերման բանակը «օդին մէջն է», այսինքն իր ծայրագոյն աջ թեւը՝ որ Պելճիքայէն անցած, Ֆրանսայի հիւսիսային նահանգները կտրած, դէպ ի Բարիզ արշաւած եւ Մառնի ափունքներուն վրայ յուսահատ ճակատամարտէ մը յետոյ դէպ ի Էն գետը ի փախուստ աճապարած էր, իր ծայրագոյն աջ թեւը՝ ըսենք՝ անպաշտպան կը մնայ: Ֆրանսական հրամանատարութիւնը անշուշտ պիտի ուզէր օգտուիլ այս կացութենէն, ռազմական շարժումներ կատարելով Գերման բանակին չուրջը՝ զայն շրջապատելու, անոր ետին անցնելու, նահանջի գիծը կտրելու և վճռական պարտութեան մը մատնելու համար թշնամին:

Այստեղ կ'սկսի աճապարանօք երկու հակառակորդ բանակներուն երկարաձգումը, խօլական վազքը դէպ ի Հիւսիսային Ծով: Կառախումբեր, օթօմոպիլներ, փոխադրութեան ամէն կարելի և արագ միջոցներ երկու կողմէն կը տրամադրուին՝ զիրար խոչնդոտելու, զիրար դիմաւորելու և զիրար հրապարակելու համար: Անընդհատ գիշեր և ցերեկ բանակներ կը տեղափոխուին, բանակներ բանակներու կը կցուին՝ նպատակ ունենալով իրարմէ առաջ հասնիլ, զիրար կանխել: Եւ այսպէս երկու բանակները կը գտնենք անոր. 15ին Նուայօն, 20ին Քրաօն, 23ին Լասինեի, 25ին Բէրօն, Հոկտ. 2ին Արրաս, 3ին արդէն իսկ հիւսիսային նահանգները, 7ին Տուէ-Լաղասէ. 9ին՝ հեծելազօրքերը կը գտնուին արդէն հիւսիսային ծովեզերքը. իսկ 12ին սկսած է արդէն Ֆլանտրի կատաղի և վերկենդանի պայքարը որ ամիսներ պիտի տեւէ:

Գիտենք որ Հոկտ. 10ին Անվէրսի ամրութեանց առաջին գիծը արդէն ինկած է Գերմանացւոց ձեռքը, և Պելճիքական բանակին մնացորդը՝ անգլիական նաւաստիներու ջոկատի մը հետ որ Անվէրսի պաշտպանութեան համար քիչ առաջ հոն հասած էր Գերման շրջապատող բանակները կանխելով և ճեղքելով, կը հասնին Ֆլանտր և Ֆրանսայի հիւսիսային սահմանագլխին վրայ: Իսկ Հոկտեմբեր 20ին, Անգլիական բանակը որ Բէմսի առջեւ կը գտնուէր, կը փոխադրուի հիւսիս և կը զետեղուի Իփր-Լաղասէ գծին վրայ:

Եւ բանակներու երկարաձիգ շարքը մը, Նիւփորէն սկսեալ քայլ առ քայլ կը տարածուի մինչեւ Վէրտէօն ու անկէ ալ մինչեւ Զուիցերիոյ սահմանները: Կենդանի պատ մըն է սակայն որ կուրծք պիտի տայ ռումբին ու գնդակին, ինչ ծանրութեամբ և ինչ տոկունութեամբ ալ որ տեղացուին անոնք իր վրայ: Լիէժը, Նամիւրը, Անվէրսը և Մօպէօժը, այս անխորտակելի ամրութիւնները, մէկ-երկու շաբաթուան մէջ պիտի հիւլէանան գերմանական 420նոց թնդանօթներուն կրակին տակ, սակայն մարդկային կուրծքերու այս գիծը թումբ պիտի կանգնի Գերման հեղեղին և այնպէսով Ֆրանսական պաշտպանողականին փառքը պիտի կազմէ այլեւս:

Գերմանացիք 52 զօրաբանակ, այսինքն մօտաւորապէս 2ուկէս միլիոն զինուոր տրամադրած էին՝ առաջին գծին վրայ Ֆրանս. ընդդիմութիւնը խորտակելու համար: Անոնցմէ միմիայն 16 զօրաբանակ, այսինքն 800,000 հոգի, Ֆլանտրի պատերազմներուն յատկացուեցան: Ֆլանտրի կռիւները, արեւմտեան ճակատի ամենէն կատաղի և արիւնահեղ ընդհարումներն են ու պիտի մնան: Գերման բանակին այս յարձակումները ո՛չ այնքան նպատակ ունէին Ֆրանսական գիծը ճեղքել ու կրկին փորձել դէպի Բարիզ առաջին անյաջող արշաւանքը, որքան Տէօնքէրք-Քալէ հասնիլ, հոն հաստատուիլ և Անգլիոյ դէմ միշտական սպառնալիք մը ցցել: Գիտենք թէ ինչպէ՛ս կատարեալ անյաջողութեան մատնուեցան գերմանական այս խուժումն ալ՝ զարնուելով յամառ և անդրդուելի դիմադրութեան մը: Դժբախտ Պելճիքայի այս վերջին և միակ նահանգը, Ֆլանտր, ուր Ալպէր Թագաւորին դրօշը դեռ կը ծածանի, Թագաւորին պատմութեան մէջ նմանը չի տեսնուած ճակատամարտներու ասպարէզ մը եղաւ, Նիւփորէն Իփր, անձուկ ջրանցք մը՝ Իզէր, որուն գոյութիւնը թերեւս Պելճիքացիք հազիւ գիտէին, մէկ քանի գիւղաքաղաքներ և անծանօթ գիւղեր ու հիւղակներ իսկ, այս պատերազմով անմահացան, Դաշնակից բանակներուն դիւցազնութեան կենդանի վկաները եղան.... Հակառակորդ երկու բանակներուն կորուստները ծանր ու անհամարելի եղան թէեւ, բայց Դաշնակիցները իրենց նպատակին հասան: Գերմանացիք, պատերազմի այս 10րդ ամսուն մէջ, Իզէրի ջրանցքին վրայ կամրջակ մը իսկ չունին....

Արեւմտեան ճակատին ամբողջ երկայնքը կռիւները շարունակուեցան և կը շարունակուին դեռ: Տրջանային կռիւները, Ալզասի և Լօրէնի մէջ, Շամփանի և Վէօվրի մէջ, Բէմսի և Սուասոնի առջեւ, Արրասի և Իփրի չորս դին, յաճախակի փոխուեցան մեծ ճակատամարտներու, որոնց իւրաքանչիւրը թէեւ մէկմէկ Նաբոլէոնեան պատերազմներ են և անցեալին մէջ աշխարհի բախտը կ'որոշէին, բայց ռազմական հանգամանք միայն ունեցան այս պատերազմին անդրադարձութեանը: Փճացումի և տառապանքի պատերազմ է սակայն, որուն մէջ ռումբն է որ անխնայ կը գործածուի ընդդէմ մարդկային կեանքին որ ինքզինք արժէք չունի այլեւս, բաւ է որ ափ մը հող թշնամիէն կորզուի: Քաղաք և գիւղ, դաշտ ու անտառ, մէկմէկ ահարկու ամրոցներ են. զանոնք գրաւելու համար ամիսներու աշխատութիւն անհրաժեշտ է. ականներն ու ռմբակոծութիւնները եթէ բաւական չեն կործանելու և փրկելու համար այս պատնէշներն ու ամրոցները, մարդկային գրոհը պիտի գայ լրանալ, վճռել ճակատամարտներուն վախճանը: Ընդարձակ և անակնկալ շարժումներ չկան այլեւս, որպէս տեղի կ'ունենային անցեալին մէջ և ինչպէս տեղի կ'ունենան այսօր արեւելեան ճակատին վրայ: Դասական պատերազմը չէ սակայն, ուր հրամանատարը իր ճերմակ ձիուն վրայ, խոյանամիջ սպաներով շրջապատուած և գլխակ ի ձեռին՝ ասպարէզ փակ դաշտի մը մէջ ձեռքի նշանով մը կամ փողի ձայնով կը կառավարէր մի քանի տասնեակ հազար զինուորներ: Հայրենի հրամանատարը զօրաբանակ մը ունի իր հրամանին տակ, այսինքն 50 հազար զինուոր, հրամանատարներ կան որ մի քանի զօրաբանակներ կը վարեն. զօրավարներ կան որ այս բանակներու համախմբումին կ'առաջնորդեն, թերեւս 300,000, 500,000 զինուոր, իսկ ընդհ. հրամանատարութիւնը ասոնց ամբողջին, միլիոններուն հրամանատարութիւնն է:

Հաղորդակցութիւնք ստորակոյաներու ձեռքն են, որոնք հազիւ կ'երեւան իրենց բանակատեղիները. հեռագիրը և հեռաձայնը կը շարժեն մարդկային այս վիթխարի զանգուածը: Բանակները հանդէսներու համար չեն զարդարուած. աչքառու գոյներ, կարմիր ու կապոյտը, փոխուած են հողի կամ երկինքի գոյնի: Կռիւները արեւուն տակ շողացող սուինի և սուրի յարձակումներ չեն միայն. լուռ և սառնարիւն յառաջխաղացութիւն է, անձնական նախաձեռնութեան և անխոնջ անձնուրացութեան պայքարն է, մութին մէջ և թշնամիէն անտես:

Մեր նպատակը թուականներու և անուններու ցուցակութիւն մը ընել չէր. անշուշտ այդ մասին առօրեայ հեռագիրները իրենց մանրամասն յաջորդականութեամբ կրնան առաջնորդել ընթերցողները: Ինչ որ կ'ուզէինք մատնանիշ ընել՝ Արեւմտեան ճակատի պատերազմին բնոյթն էր իր խոշոր արդիւնքներովը, և ասոնք հետեւեալներն են:

Ա. — Գերման ստորակոյսին ռազմական ու քաղաքական նպատակները չի յաջողեցան. Ֆրանսական բանակները, Ալզաս-Լօրէնի երկայնքը կամ Ֆլանտրի մէջ, չի ճեղքուեցան, ու Բարիզ և Քալէ գերման գրաւումի մը վտանգին տակ չեն գտնուիր այլեւս:

Բ. — Գերմանական բանակը հակառակ իր երկարատեւ պատրաստութեանը և իր համբաւին, չի կրցաւ ցորդ վճռական յաջողութիւն մը ձեռք բերել ոեւէ կէտի վրայ և ստիպուեցաւ պաշտպանողականի անցնիլ:

Գ. — Գերման բանակը մինչեւ Դեկտեմբերի վերջ ամսական 400,000 հոգիի կորուստ ունեցաւ, իսկ այս վերջին ամիսներու մէջ՝ ամսական 300,000ի. Բռնելով եղած մի քանի ճակատներու վրայ միանգամայն պատերազմ մղելու, իր պահեստները հազիւ կը դիմաւորեն մինչեւ 1915 տարւոյ վերջերը իր ընելիք կորուստները:

Միւս կողմէ, Դաշնակիցները՝ օգտուելով պատերազմի այս երկարաձգումէն, առիթ ունեցան բազմապատկելու իրենց ռազմամթերքը, մարզելու իրենց պահեստները (անշուշտ երկու միլիոն Ֆրանսացի և մէկ միլիոն Անգլիացի) և տիրանալով ռազմական կարեւորութիւն ունեցող բարձրաւանդակներու և հզօրապէս պաշտպանուած ամրութիւններու՝ կազմ և պատրաստ են ընդհանուր յառաջխաղացման նշանին, զոր պիտի տան Ժօֆր և Ֆրէնչ, շատ շուտով:

Յ. Փ.

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՍ. ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

18 Մայիս

Մայիս 9ի ու յաջորդ օրերու Ֆրանսական յաղթանակները ակնյայտ են այն կարեւոր գործողութեանց, որոնք պիտի յաջորդեն անոնց: Զանազան ազգութիւններու պատկանող կամաւորներու այն régimentը, *որուն ամէն մէկ անդամը իր մասնաւոր համակրութիւնը և ոյժը նուիրած է Ֆրանսական ազնիւ ազգին, իր մասնաւոր ու կարեւոր դերը խաղաց յաղթանակի առաջին օրերուն, այնպիսի յաղթանակ մը որուն նմանը «այս եօթամսեայ խրամատներու պատերազմի միջոցին ոչ Գերմանացիք և ոչ ալ Ֆրանսացիք ունեցան», ինչպէս որ պաշտօնական զեկոյցն ալ կը վկայէ: Անշուշտ կը գիտցուի որ կամաւորներու այդ բանակին մէջ բաւական թիւով Հայեր ալ կային: Այս թղթակցութեամբ բուն նպատակս այդ յաղթական գործողութեանց մանրամասն նկարագրականը տալէ աւելի՝ մեր հայ կամաւորներէն պատերազմի դաշտին վրայ քաջաբար ինկող վիրաւորներու ու մեռածներու ցուցակը տալ է, մտածելով որ առաւել կարեւոր ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլամ շատերու, որոնք թերեւս իրենց ծանօթ մէկ անձը ունենան անոնց մէջ:*

Մեռածներ.— *Կարապետ Մարտիրոսեան (Խարբերդցի), Ալեքսան Սէֆէրեան (Բաղէշ), Համբարձում Շաւ (Պէշիկթաշ), Սամուէլ Չէքէմեան (Մալաթիա):*

Անյայտներ.— *Պետրոս Մարգարեան (Եգիպտոս), Տիգրան Խուռլէպէրեան (Վէզիր-Քէօփրի), Ռուբէն Մխիթարեան (Վան), Համբարձում Ռոբինեան (Բզի), Վէնեան Արսլանեան (Էնկիւրի), Տուրսունեան (Էնկիւրի), Տիգրան Թաշճեան (Սեբաստիա), Յակոբ Աւետիսեան (Եգիպտոս), Յովսէփ Սալմանեան (Պոլսեցի):*

Վիրաւորներ.— *Յովհաննէս Մանուկ Մանուկեան (Սկիւտարցի), Յակոբ Քէօսէեան (Սեբաստիա), Կարապետ Փափազեան (Իզմիր), Միսաք Եկաւեան (Արաբկիր), Պետրոս Ներսէսեան (Կ. Պոլիս), Վարդան (Տրապիզոն), Թորգոմ Սարգիսեան (Տրապիզոն), Արթին Գրիգորեան (Կ. Պոլիս), Եփրեմ Եփրեմեան (Կեսարիա), Սիմոն Զաքարեան (Վան), Մկրտիչ Յարութիւնեան (Մուշ), Սարգիս Պիւլպիւլեան (Պէշիկթաշ), Մկրտիչ Զօպեան (Մուշ), Երուանդ Նազարեան (Մուշ), Օհան Ակոնեան (Խարբերդ), Կարապետ Սուքիասեան (Սկիւտար), Անդրանիկ Ղազարեան (Կեսարիա):*

ՅԱՐ. ՖՕԼԵԱՆ

Փարիզ, 15 Մայիս 1915

(Անձնական նամակէ մը քաղուած)

... Ամսոյս 9էն ի վեր վիրաւորուած եմ Նէօյլիի Սէն Վասսի մէջ: Պատերազմը անօրինակ էր, գրելով չէ կարելի բացատրել: Հինգ վէրք ունիմ, բոլորն ալ գնդակէ առաջ եկած, աջ թեւիս, գլխուս և աջ ոտքիս վրայ, ողնաշարիս աջ կողմը և ձախ ուսիս վրայ: Ասոնցմէ երկուքը բաւական ծանր են: Իմ «զօմբանի»իս մէջ գտնուող 12 Հայերէն մէկը միայն անվնաս է. միւսները բոլորն ալ վիրաւորուած են և 3-4 մեռած ալ կայ:

«Պաթայօն» A էն և B էն տղաքը բոլորն ալ ողջ են իմ կարծիքով, որովհետեւ անոնք յարձակում չըրին, այլ մեր réserveը *եղան:*

Մեր «գաբիթէն»ը, յարձակման այն առք և սոսկալի պարագային մեր արշաւանքը տեսնելով՝ ըսաւ, «Կեցցե՛ն իմ Հայ զինուորները», որովհետեւ որոշած էինք յարձակիլ միթրայէօզի մը վրայ և յաջողեցանք գրաւել:

ԹՈՐԳՈՄ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Hôpital Mn. Buffon (Salle 23)
16 Bld. Pasteur PARIS

(Արմենիա)

Տիար Միհրան Աւագեան կը խնդրէ մեզմէ իր խորին շնորհակալութիւնները ներկայացնել բոլոր անոնց որոնք իր ողբացեալ ամուսնոյն՝ Տիկին Նոյեմզար Մ. Աւագեանի մահուան առթիւ հաճեցան անձամբ կամ գրաւորապէս ցաւակցութիւն յայտնել իրեն:

Ընդհ. Հանգանակութիւն

 Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

Հովանաւորութեամբ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրեալ Ֆր.	2348
Սելանիկ	
Տեարք Եղբարք Գ. Թէհէնչիրեան	100
Միսաք և Որդիք Խաչիմեան	100
Յովհաննէս Մորճիկեան	50
Եղբարք Քերոբ Խորէն Պետրոսեան	50
Թորոս Ս. Բոժայեան	30
Վրթանէս Գ. Զուլուխեան	25
Եղբարք Պէրպէրեան	20
Նշան Փաշայեան	20
Գալուստ Պէրպէրեան	15
Մինաս Գ. Զուլուխեան	15
Տիրան Պալլուտեան	10
Մկրտիչ Խաչիկեան	10
Տիգրան Ղուշանեան	6
Գառնիկ Վ. Զուլուխեան	5
Սահակ Սէմէրճեան	2
Սերեզ	
Յովսէփ Մ. Պէզոյեան	100
Յովհաննէս Գ. Պօղիկեան	60
Աւետիս Ս. Պէզոյեան	40
Փօզոս Մ. »	10
Յարութիւն Մարփուշեան	4
Կարապետ Գ. Տիմիճեան	3
(Շարունակելի) *Գումար*	3023

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Վանի առումին առթիւ

ԵՐԿՈՒՍՆ ՀԱՆԴԻՍՆԵՐԸ

Երէկուան ամբողջ օրը Աղեքսանդրիոյ Հայոց համար եղաւ հեռաւոր բայց սրտալից մասնակցութեան օր մը Հայ մարտական ու յաղթական հոգիին հետ։ Սուգը որ կը խառնուէր անոր, ո՛չ այս անգամ ընկճող ու լացնող չէր, այլ կանխաւ տօնախմբութիւնն էր կարծես անոնց որ հոյակապ հողը քայլ առ քայլ թշնամիին ձեռքէն խլելու համար իրենց կանանչ կեանքերը տուին և կուտան, որոնք չեն մեռնիր այլ կ'անմահանան։ Անոնց հոգին մեր մէջն էր երէկ, աւելի քան երբեք կենդանի, աւելի քան երբեք հաւատաւոր, յուսալից և սիրառատ։ Եւ ժողովուրդը որ առաւօտեան եկեղեցին և կէսօրէ վերջ Մարզարանի ընդարձակ դաշտը եկած լեցուած էր խուռներամ, և կը թրթռար, կը խայտար իր բազմաչափ ճաշի, արտասանութեան, երգի ու նուագի հետ, ինքնին ցոյց կուտար թէ ինչպէ՛ս միևնոյն զգացումով կը տոգորին այս պահուս անխտիր բոլոր Հայոց սրտերը և ինչպէ՛ս անոնք անհամբեր են պատկերելու իրենց յոյսն ու ուրախութիւնը։

Ո՛չ, Սգահանդէս մը չէր զոր ըրինք երէկ։ Տօնելով Վանի առումը՝ ամէն մարդ գիտակցութիւնն ունէր երէկ, թէ կը կատարէ նոյն ատեն նախատօնակը ազատագրեալ Հայաստանի և Կիլիկիոյ ազատութեան։ Երէկ մեռելոց չէր. երէկ Ճրագալոյցն էր Հայոց Յարութեան տօնին։

Առաւօտուն, Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ սրտառուչ խորհրդակատարութեամբ կատարուեցաւ հայրենիքի ազատութեան համար նահատակուած Հայ կամաւորներու հոգեհանգստեան և Վանայ ուրախառիթ առումին յիշատակութեան նուիրուած հանդէսը։ Երկսեռ խուռն բազմութիւն մը, որուն մէջ հաճոյքով նշմարեցինք Հայ Կաթոլիկ և Բողոքական համայնքներուն և Ազգ. քաղաքական բոլոր կուսակցութեանց կողմէ բազմաթիւ ներկայացուցիչներ, կանուխէն լեցուցած էր Տաճարը, որ հանդիսական երևոյթ մը պատած էր այս առթիւ։

Աջակողմի խորանին կուրծքը պատուած էր համակ սև սաւանով մը, որուն վրայ սպիտակ շրջանակի մը մէջ կը կարդացուէր ոսկեգիր վերտառութիւն մը. «Հայրենեան սիրոյ՝ Հայրենիքի հերոսներուն և զոհերուն»։ Ասկէ զատ, սև շղարշներով ժապաւինուած աշտանակներու հետ խառն դրուած էին վեց շքեղ պսակներ՝ ընծայ Ազգ. Վարչութեան, Հ. Յ. Դաշնակցութեան, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահմանադիր Ռամկավար կուսակցութեան Աղեքսանդրիոյ մարմիններէն, Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան Տամանհուրի մասնաճիւղէն և Աղեքսանդրիոյ Հայուհեաց Կարմիր Խաչի Յանձնախումբէն ղրկուած, ամէնքն ալ կամաւորներու, նահատակներու և Հայ քաջերու յիշատակին ձօնուած յուզելի վերտառութիւններով։

Աջակողմեան դասն ու խունկը գրաւած էին Ազգ. Երեսփոխանները և Վարչ. Ժողովոյ և Հոգաբարձութեանց անդամները և Քաղ. Կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները։

Ժամը 9 30ին սկսաւ Ս. Պատարագը զոր մատոյց Առաջնորդ Գեր. Տ. Թորգոմ Սրբազան՝ որ Ճաշու Ընթերցուածքին աւարտումին խօսեցաւ յոյժ գեղեցիկ քարոզ մը «Մարտիրոսք ցանկալիք, նահատակք կենդանիք, կամաւոր պատարագք» բնաբանին վրայ։

Պատարագին վերջերն հասան տեղւոյս Ռուսական Հիւպատոսն ու Փոխ-Հիւպատոսը, որոնք առաջնորդուեցան աջակողմի դասին պատուոյ տեղը։ Քիչ յետոյ կարդացուեցաւ Հոգեհանգստեան Պաշտօնը։ Խորհրդազգեցիկ պատկառանքի ընդհանուր լռութեան մը մէջ, մինչ եկեղեցւոյ ջահերն իրենց շողշողուն լուսապսակները կը կախէին օդին մէջ, համօրէն ժողովուրդը՝ վառուած մոմեղէններ ի ձեռին՝ կարծես ուխտաւորական յարգանքի պաշտամունքը կը կատարէր անմահացած քաջերու հողակոյտներուն առջև, երբ դպիրներն ալ մահուան ալէլուիան կ'երգէին միապաղաղ ներդաշնակութեան մը մէջ։

Շարականներու և Աւետարանի ընթերցումէն վերջը, Ս. Հայրը ի ներկայութեան Հիւպատոսին գոհաբանական մաղթանքի քանի մը ազդու խօսքեր ըրաւ Վանայ առումին մասին, շեշտելով յատկապէս ռուսական բանակին յաղթական մուտքը ի Հայաստան, զոր համարեց քայլը գլխաւոր մը արևելքի Բրիտանիկէ պաշտպան մեծ կայսրութեան հովանաւորութեան տակ ազգային յոյսերու խաչուլին իրագործման, և աղօթեց Դաշնակիցներու յաղթութեան համար։

Ի վերջոյ Ազգ. Վարժարանի աշակերտուհիները վերնատունէն երգեցին Հայուն Մաղթերգը, «Տէր կեցո»ն, սրտայոյզ տպաւորութեան տակ թողլով ներկաները։

Ժամերգութենէն վերջը, ռուսական Հիւպատոսն ու փոխանորդը Առաջնորդարանի սրահն եկան ժողովականաց հետ, ուր քիչ յետոյ եկան նաև Ս. Առաջնորդն ու եկեղեցական դասը։ Պատշաճ պատասխանութիւնք և փոխադարձ շնորհաւորութեան և շնորհակալիքի խօսակցութիւնք մը եղաւ, որուն մէջ Վանայ Հայութեան կողմէ Վասպուրականի կրթական գործիչ Պ. Հ. Երամեան իր զգայուն բաժինը ունեցաւ, Հիւպատոսը մեկնեցաւ գոհունակութեամբ։

Բակին մէջ խռնուած ժողովուրդը, որ շրջապատած էր Տաճարին դրան առջև ցուցադրուած ծաղկեպսակները, Հիւպատոսին անցած պահուն յարգանքի խանդավառ ցոյց մը ըրաւ, «Կեցցէ՛ Ռուսիա», «Կեցցէ՛ Անգլիա և Դաշնակիցք» աղաղակներով։

** Կէսօրէ վերջ, եկեղեցւոյ շրջափակը «Կամք» մարմնամարզական ակումբի մարզարանին մէջ տեղի ունեցած փառաւոր հանդէսին նկարագրութիւնը տեղւոյս անձկութեան պատճառաւ պիտի տա՛նք «Արև»ի յաջորդ թիւով, ուր պիտի հրատարակենք նոյնպէս Առաջնորդ Ս. Հօր քարոզին ամփոփումը և հանդէսին ատենապետ ու մեր մեծանուն աշխատակից Տէր Տիգրան Կամսարականի բացման ճառը իր ամբողջութեամբ։

Մեկնումներ.— Այսօր ֆրանսական «Լօթիւս» շոգենաւով Մարսէյլ կ'ուղևորին Տիկին Պօղոս փաշա Նուպար և Զարեհ պէյ Նուպար։

Նոյն շոգենաւով կը մեկնի նաև «Արև»ի արտօնատէր Տիար Լևոն Մկրտիչեան, որ Ն. Վ. Պօղոս փաշա Նուպարի ամբողջական պահանջման համաձայն կ'երթայ Հայկ. Պատուիրակութեան Նախագահին անձնական քարտուղարութեան պաշտօնը վարել մինչև Սեպտ.ի վերջ։ Տիար Վ. Մալէզեան, որ նոյն պաշտօնով առժամապէս ընկերացած էր Ն. Վսեմութեան, կ'սպասէ Մկրտիչեանի Բարիզ ժամանումին՝ անմիջապէս մեկնելու համար։

Կովկասի ճակատէն

Պետրոկրատ, 10. — Կովկասի բանակին պաշտօնագիրը կը հաղորդէ թէ Յունիս 6էն Օլթիի ուղղութեամբ Թուրքերու փորձած յարձակողականը յաջողութեամբ ետ մղուեցաւ։

Պետրոկրատ, 10. — (Պաշտօնական) Վանի ուղղութեամբ մեր զինուորները հալածեցին Թուրքերը որոնք քաշուեցան Ճանիկոս լեռնաշղթային անդին մինչև Զէյնիս և Քէօզանիք գիւղերը։ Վանայ լիճին հարաւային եզերքին վրայ Թուրքերը Էնկիլուս-Մօթքան-Մոկս գծին արևմտեան կողմը քաշուեցան։

Լոնտոն, 11.— Վանի մէջ Ռուսերը գրաւեցին 25 ամրութեանց յատուկ թնդանօթ, ինչպէս նաև մեծ քանակութեամբ վառօդ և զէնք։ Նոյնպէս կուսակալութեան գանձը։ Մօք.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Տարտանէլի մէջ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Բարիզ, 11. — (Պաշտօնական) Ֆրանսական ծայրագոյն աջակողմը նոր յաջողութիւններ իրագործեց Տարտանէլի մէջ։ Գերիները կը հաստատեն թէ թշնամիին կորուստները մասնաւորապէս ծանր են։ Ռ.

ԳՐԷՍԼԱՈՒ ՎՆԱՍՈՒԱԾ

Պետրոկրատ, 13.— (Պաշտօնական). Երկու հակաթորփիլանաւեր Վօսփորի բերանը կռուեցան թրքական «Պրէսլաու» յածանաւին հետ և ծանրապէս վնասեցին անոր։ (Ռ.)

Արևելեան ճակատէն

Պետրոկրատ, 11. — Կալիցիոյ մէջ թշնամիին ուժգին մէկ յարձակումը ետ մղեցինք ծանր կորուստներ պատճառելով։ Տնիէսթէրի ձախ եզերքին վրայ գետը անցնող թշնամի մեծ ուժերը ետ մղեցինք 6,500 գերի, 17 թնդանօթ և 49 մեքենայաձիգ առնելով։ Հ.

Պետրոկրատ, 12. — Շավլիի արևմտեան կողմը ետ մղեցինք գիշերային յարձակում մը որու միջոցին թշնամին դիակի կոյտեր ձգեց կռիւին վայրը։ Տուլիսսայի ձախ եզերքին վրայ յարձակողականի սկսանք կատարեալ յաջողութեամբ։ Տնիէսթէրի եզերքներուն վրայ նոր յաջողութիւններ ունեցանք, բազմաթիւ թնդանօթներ և մեքենայաձիգներ գրաւեցինք։ ՊՀ.

Պետրոկրատ, 12. — Ռուսերը կասեցուցին Կալիցիոյ մէջ Աւստրիացիները և զանոնք ետ մղեցին Մօսիսքայի մէջ, ինչպէս նաև Զուրաւնօ-Բրդէմիսլ-Լէմպէրկ երկաթուղ գիծէն։ Ռուսերը նախ հանդիպեցան Աւստրո-Գերմաններու յառաջապահներուն, որոնք երկաթուղիի կայարանը գրաւած էին և ուսկից կրցան զանոնք ետ մղել. յետոյ օգնական զօրք ստացած ըլլալով թշնամիին վրայ յարձակեցան հարաւային արևելքէն և հիւսիսային արևմուտքէն. այսպէսով Աւստրո-Գերմանացիք երկու կրակի մէջ։ Միայն Ռուսերը ամբողջ զօրաբաժին մը ջարդեցին և ետ մղեցին բանակին մնացեալ մասը որ փախաւ դէպ ի Տնիէսթէրի աջ եզերքը։

Պետրոկրատ, 12. — Կալիցիոյ մէջ Ռուսական յաղթանակը հետզհետէ կը շեշտուի։ Գերմանացիք կը շարունակեն անօգուտ յարձակումներ ընել Մօսիսքայի մէջ, մինչդեռ Ռուսերը թշնամիին յաղթեցին Թէսմէնիցա և Սիլիքա գիւղերուն մէջ։ Ռուսերը բազմաթիւ գերիներ առին բայց դեռ ստոյգ թիւը յայտնի չէ։ Թշնամին փորձեց զրահապատ թրէններով և 5 զրահապատ օթօմոպիլներով՝ որոնց կ'օգնէին հեծեալ գնդուորներ՝ իր նահանջը պաշտպանել, բայց մեր հրետանիին կրակը ստիպեց թշնամին փութով նահանջելու։ Մեր հետևակազօրքը Սթրիճի մէջ ուժգին յարձակողականի մը սկսաւ որու միջոցին աւստրիական ամբողջ զօրամաս մը գերի բռնեց։ Ռուսերը առանց կռուի գրաւեցին Սթանիսլաւը և յարձակողականի սկսան Օթինի շրջանին մէջ և 1100 գերի առին։ Երբ Գերմանացիները Տնիէսթէրի միւս եզերքը մղեցինք՝ Բրուսիլովեան պահապան զօրքը մասնաւորաբար կարևոր կորուստներ կրեց։ 10 թնդանօթ և 18 մեքենայաձիգ առինք։ Ռ.

ՊԱԼԹԻԿԻ ՄԷՋ

Պետրոկրատ, 10. — Ստոյգ աղբիւրէ կը ծանուցանեն թէ ռուսական ընդծովեաները և ականները, ամսոյս 3ին, մեծ վնասներ պատճառեցին գերմանական նաւատորմին։ Հետևեալ օրը Ռուս ընդծովեայ մը ընկղմեց գերմանական հակաթորփիլանաւ մը, փոխադրանաւ մը և վնասեց ուրիշ հակաթորփիլանաւ մը։ Գերմանական ուրիշ նաւ մը ևս ընկղմեցաւ ականի մը զարնուելով։

ՍԵՐՊԵՐԸ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌՆՑԻՔ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմ, 11. — Սերպերը և Սև Լեռնցիք 10ի չափ քաղաքներ գրաւեցին Ալպանիոյ մէջ որոնց մէջ կը գտնուի Թիրանա քաղաքը։ Տուրացօի դէմ գործողութեան մը կ'սպասուի։ Ռ.

Աթէնք 13.— Սև Լեռնցիք գրաւեցին Շքոտրայի շրջակաները։

Նիշ, 13. — Ֆրանսական օդանաւերու խումբ մը յարձակեցաւ Քրակուճէվացը ռմբակոծող Աւստրիացի օդանաւորդներուն վրայ, և անոնցմէ մէկն վար ձգեց Բոսճինի վրայ։

Արևմտեան ճակատէն

Բարիզ, 11. — Զեկոյց մը կ'ըսէ թէ հետևեալ յաջողութիւնները ձեռք բերած ենք 1. Լապիւրինթօսի մէջ ուր թշնամին ետ մղեցինք. 2. Լապիւրինթօսին արևելեան կողմը, Արրասէն Լիլ երկաթուղ ճամբուն ծայրը. 3. Հէպիւթէռնի հիւսիսային և հարաւային կողմը մեր նախապէս գրաւած հողերուն վրայ ուր գերիներ ու մեքենայաձիգներ առինք։

Բարիզ, 12.— (Պաշտօնական) Յունիս 11ին Յօն տը Պիւվալի և «Լապիւրինթօս»ին մէջ նոր յառաջացումներ կատարեցինք։ Նէօվիլ Սէն Վասթի մէջ մեր դիրքերը ամրացուցինք։ Մեր ձեռք անցուցած աւարին վիճակացոյցը տակաւին չէ լրացած, բայց մինչև հիմա աւերակներուն մէջէն գտանք 3 հատ 77նոց թնդանօթ, 3 ականաձիգ, հազարաւոր ռումբեր, 800,000 փամփուշտ, 1000 հրացան, հրձիգ գործիքներ, 105նոց թնդանօթի ռումբեր, մեծ քանակութեամբ ամրաշէն զինուորի գործիքներ, և պայթուցիկներու, հաղորդալարի և մշակի բազմաթիւ մասնիկներ։ Քուվանի ագարակին շրջանին մէջ ամրացուցինք մեր գրաւած դիրքերը և 130 նոր գերիներ առինք որոնց մէջ կը գտնուի զօրաբաժինի մը հրամանատարը։ Բազմաթիւ գերման վիրաւորներ մեր Կարմիր Խաչին կողմէ հաւաքուեցան։ Հարիւրաւոր գերման դիակներ կան։ 3 նոր մեքենայաձիգ առինք և գերման գիծերը ճեղքեցինք 2 քիլօմէթր ճակատի և 1 քիլօմէթր խորութեան վրայ։ Հ.

Իտալական ճակատէն

Հռոմ, 12.—Աւստրիացիք փորձեցին Իտալացիները ետ մղել Մօնթ Նէրօէն, բայց չի յաջողեցան և ետ քաշուեցան անհուն կորուստներով։ Մէսճ.

Հռոմ, 13.— Իտալական երկու թորփիլանաւեր Ադրիականի մէջ 3 աւստրիական շոգենաւ բռնեցին և Վենետիկ առաջնորդեցին։ Մէսճ.

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ուաշինկթօն, 13.— Ամերիկեան ծանուցագիրը շատ մեղմական լեզուով մը խմբագրուած է։ Միացեալ Նահանգները, նախորդ ծանուցագրին պարունակած առաջարկութիւնները լրջօրէն և հանդիսաւորապէս կը կրկնեն։ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը չի կրնար ընդունիլ որ պատերազմական գօտիի մը յայտարարութիւնը ո՛և է կերպով սեղմէ ամերիկացիներուն իրաւունքները։ Ծանուցագիրը ի վեր կը հանէ այն կէտը թէ «Լուզիթանիա» նաւը ճամբորդներու փոխադրութեան համար յատկացուած էր և ո և է դեր չէր կատարեր պատերազմին մէջ։ Միւս կողմէ մարդիկ, կիներ և աղջիկներ սպանուած էին, արդի պատերազմի մէջ աննախընթաց պարագաներու տակ։ 100է աւելի ամերիկեան քաղաքացիներ մեռած են այսպէսով։ Ծանուցագիրը հետևաբար՝ Գերմանիոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն ծանր պատասխանատուութեան և այն հիմնական սկզբունքին վրայ որմէ կը բղխի այս պատասխանատուութիւնը և գիտել կուտայ թէ Միացեալ Նահանգները աւելի բան չեն ըներ բայց եթէ պաշտպան հանդիսանալ մարդկութեան այն նուիրական սկզբունքներուն որոնք անգիտանալ ո՛չ մէկ կառավարութեան ներելի է։ «Լուզիթանիա»յի կողմէ ընդդիմութիւն մը միայն կրնար արդարացնել ընդծովեային հրամանատարին կողմէ ճամբորդներու կեանքը վտանգող գործողութիւն մը։ Միացեալ Նահանգները միջազգային օրինաց այս կէտին վրայ կը պնդեն։ Ծանուցագիրը կ'եզրակացնէ ըսելով թէ Միացեալ Նահանգները կ'սպասեն որ Գերմանիա միջոցներ ձեռք առնէ այս սկզբունքները գործադրելու համար և յարգէ ու պաշտպանէ ամերիկեան քաղաքացիներու կեանքերն և նաւերը։ Ծանուցագիրը կ'սպասէ Գերմանիայէն որ իրեն ապահովութիւն տայ այս մասին։

Ուաշինկթօն, 10.— Միացեալ Նահանգաց Գերմանիոյ տուած ծանուցագրին յայտարարութեան նախորդ օրը Պ. Պրայըն կոչ մը ուղղեց ամերիկեան ժողովուրդին յայտարարելով որ տարբերութիւն չի կայ Պր. Վիլսընի և իր տեսակէտին միջև այլ կայ կառավարելու ձևերուն մէջ։ Կը յայտարարէ նաև թէ ուժը կը ներկայացնէ հին գործելակերպը, մինչդեռ համոզումն ու ազատութիւնը այն նոր գործելակերպն է որ յետ դանդաղութեան յառաջդիմած է 19 դարերու մէջ։ Աւստրիոյ կայսրը նախկին գործելակերպը ներկայացնող նոր տիպար մըն է, մինչդեռ Պրայըն, իբր խաղաղութեան սկզբունքին խոնարհ կողմնակից մը, կոչ կ'ընէ Միացեալ Նահանգաց որ հանէ աշխարհը պատերազմին խաւարէն և դնէ լոյսին մէջ այն օրուան ուր սուրերէն արօրներ պիտի շինուին։ Պ. Պրայըն ուրիշ կոչ մը պիտի ուղղէ գերմանո-ամերիկացիներուն։ Ռ.

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Թուրք գերիներ. — Նախընթաց օր Տարտանէլէն բերուած քանի մը հարիւր թիւրք գերիներ Աղեքսանդրիոյ քարափը ցամաք հանուեցան և անգլիական ձիաւոր ու հետևակ զօրքերու մէջէն առաջնորդուեցան Մօհարէմ Պէյի կայարանը՝ անցնելով Պապ էլ Քարասթա և Աղա էլ Մունէյյի փողոցներէն։ Այս գերիներուն մէջ կը գտնուէին 15 Թուրք սպայ և քանի մը վիրաւոր զինուոր։ Մասնաւոր կառախումբ մը Գահիրէ փոխադրեց զիրենք։

Խաբեբայ փաշայորդի մը. — Գահիրէ Մուսքիի մէջ գոհարավաճառ մը այցելութիւնը կ'ընդունի Հասանէյն Աֆիֆի Պէյի, որ Անձնական Գանձու տնօրէն Անէյս Աֆիֆի փաշայի եղբօրորդին ըլլալով կը յայտնէ նաև Ն. Բ. Սուլթանին դատական գործերուն տնօրէնն ըլլալ։ Փաշայորդին մէկ քանի հատ գոհարեղէններ կը զատէ և գոհարավաճառին համաձայնութեամբ կը տանի որ պէտք եղած իր ընտանիքին ալ ցուցնէ՝ ու մէկ օրէն վերադարձնելու պայմանաւ։ Սակայն պայմանաժամը լրանալուն՝ փոխանակ ինք երթալու, Աֆիֆի Պէյ Սալաոնի պալատը կանչել կուտայ գոհարավաճառը՝ որմէ երկու օր ևս միջոց կը խնդրէ, ընտանիքին բացակայ ըլլալը առարկելով։ Ասոր վրայ գոհարավաճառը կը կասկածի և կը դիմէ ոստիկանութեան որ ձերբակալած է այս պէյն ու զայն խոստովանեցուցած է թէ գոհարները 425 ոսկիի ծախած է։ Խաբեբայ փաշայորդին, որ իր ըսած պաշտօնը չունի, այժմ բանտը կը գտնուի։

Յոյն աղջիկ մը անցեալ օր իր փոքր քոյրը և իր նշանածը իրարու հետ սիրաբանութեան մէջ գտնելով կ'որոշէ վրէժ լուծել։ Գիշերը, մինչ քոյրը կը քնանար, կը մօտենայ անկողնին և դանակը քրոջը կուրծքը կը մխէ։ Հետևանք. քոյրը քանի մը վայրկեան վերջ կը մեռնի, նշանածը կը բաժնուի իրմէն և ինք անձնասպանութեան համար թոյն կ'առնէ, բայց ժամանակին հասնելով կ'ազատեն զինք։

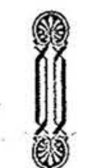
Սուրիայէն կը տեղեկացնեն թէ Գույումճեան փաշա անուանապէս Լիբանանի ընդհ. կառավարիչ կը մնայ, բայց ամբողջ կառավարութիւնը զինուորական իշխանութեանց ձեռք կը գտնուի։ Լեռ. Վարչական Ժողովին անդամները, ամէնքն ալ, բացի նախագահ Հապիպ փաշա էլ Սաատէն, Երուսաղէմի մէջ բանտարկուած են։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique - Alex.

ՇԹԱՅՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂՋԿԱՆՑ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ, ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներու, գլխանոցներու, ռապիկներու, ճոսեղէններու, ձեռնոցներու, կօշեայ առարկաներու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, ճամբորդութեանց պիտոյքներու եւ ածելիներու առատ մթերք:

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անմրցելի:

ՆԷՇԸՆԸԼ ՊԱՆՔ ՕՖ ԷՃԻԲԹ

(National Bank of Egypt)

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	3,000,000
Պահեստի գումար	» »	1,300,000

Կեդրոնատեղի՝ ԳԱՀԻՐԷ — Մասնաճիւղ՝ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Գործակալութիւններ՝ Ասիուտ, Ասուան, Պէնհա, Պէնի-Սուէֆ, Շէպին-էլ Գոմ, Տամանհուր, Մինիէ, Բոռ-Սայիտ, Սուաքիմ, Սոհակ, Թանթա, Զակազիկ, Մուսքի (Գահիրէ), Լուքսոր, Բոռ՝Սուտան ու Լոնտոն

Կը կատարէ դրամատանց յատուկ բոլոր գործառնութիւնները

Տօքթ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՄՈՒՍՔԻ, ՇԱՐԱ ՊԷՅՆ ԷԼ ՆԱՀՏԷՅՆ ԹԻՒ 10, ԳԱՀԻՐԷ ԹԷԼԷՖՕՆ, ԹԻՒ 35-37

Հիւանդներ կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ իրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քաուչուէ կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ առանց զսպանակի կամ քիմքի վրայ բան մը գնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մտօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'ազատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Մասնաւոր սենեակի գեղեր ալ կը գործուին։

ՓԱՍԹԻԼ ՆԱԼԹԷՐ

(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿ

Հացի չափ կարեւոր ամէն անձի համար

Ողջութիւն ունիս թէ փորձառութիւն, սառմաքսի տկարութիւն թէ անմարսողութիւն, չիմէ՞ կը տառապիս թէ անքնութենէ, հարբո՞ւխ ունիս թէ յօդացաւ:

Գործածէ եւ սիրտի օգտուիս անմիջապէս:

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ

Գիներն են սա ածան	Ե.Ղ.
Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ)	10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ)	20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ.։

Ամերիկեան այս գեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կաճառներէ։

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ վերջ միայն սատանած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, որուն կարելի է գիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարդ փոստալով հեռուեալ հասցէին

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
c)o Ecole Arménienne
B. P. 3079 Le Caire (Egypte)

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ

Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նափոլի, Թուրինօ, Ֆիօրէնցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարչելօն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Ալպա	*Ֆարա Սապ*	*Բինէրօլօ*
Ալպանօ Լացիալէ	*Ֆէրմօ*	*Սիէնա*
Արէցցօ	*Ֆոսանօ*	*Սուպիաքօ*
Ավէցցանօ	*Ֆրասքաթի*	*Թարրակօնէ*
Պէնդագի	*Ֆրօզինօնէ*	*Թիվօլի*
Պրաչչիանօ	*Լուքքա*	*Թօրրէ Անունծիաթա*
Մոնթէ Քաթինի	*Մօնտօվի*	*Վէլլէթրի*
Գանիլի	*Մօնդովիշ*	*Վիարէճճիօ*
Գասթէ Նուօվօ	*Օրպէթէլլօ*	*Վիթէրպօ*
Գօրնէթօ Թարքուինօ	*Օրվիէթօ*	
Տէրնա	*Բալէսթրինա*	

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն վրայ փոխգիր, չէք եւ «լէթըր տը քրէտի», հեռագրաւ վճարումներ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտամուրհակներու գանձում, կտրօններու եւ վիճակահանութենէ շահուած պարգեւներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պորսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն:

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի:

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթէքաթինօի ճամբաւոր ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Մասնաճիւղ Աղեքսանդրիոյ — Ց Ֆրանք փողոց

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

եւ Եգիպտական սիկարէթներու

ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԶԱԳԱԶԻԿ–ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ապուրիլիա (Աստղ) Ծխախոտերը եւ Սիկարէթները

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Շարա Ապու Տարտար թիւ 16

Սեփականատէր՝ Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Կ'ստանձնէ ամէն տեսակ տպագրական գործերու պատրաստութիւնը, *Գիրք, Տետրակ, Հաշուեցուցակ, Նամակագլուխ, Այցետոմս* եւլն. չափաւոր գիներով:

Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամով:

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԿՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ–ՆԿԱՐԱՎԱՃԱՌ

Րիւ Սէսօսթրիս, 1 (Ցունաց Ավէրօֆ աղջկանց վարժարանին եռեւ)

18 տարիէ ի վեր Աղեքսանդրիա հաստատուած եմ։ Ներկի, զարդանկարի, նշանատախտակի [թապէլա], իւղանկար պատկերներու եւ լուսանկարչական ֆօններու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններս բոլոր գոհ թողուցած են Եւրոպացի յաճախորդներս։ Գիներս՝ միշտ Արաբներէն սուղ, իսկ Եւրոպացի արհեստակիցներէս աժան են։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՐԵՑ

Ս. ՍԱՊԱՀ ԳԻՒԼԵԱՆ

Ամէն Հայու համար կենսական եւ ածելիական այս խնդրոյն մասին յոյժ շահեկան տեսութիւն մը։

ՓՆՏՌԵԼ ԲՈԼՈՐ ԳՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ:

Գին 5 ղրշ. ողջ

The EAGLE PHOTO-ENGRAVING Co.

ԹԷՂԸ ԻՆԿՐԷՎԻՆԿ

ՖՈԹՕ-ԻՆԿՐԷՎԻՆԿ

(ԱՐՇԱԿ ՖԷՆՏԵԱՆ)

ՏԵԼԵՖՈՆ Թիւ 32-26

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՄՈՆՕԹՐԱՔԵՆ ԵՒ ՀՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԼԻՇԷՆԵՐՈՒ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԶԻՆԿՕ ԵՒ ՊՂԻՆՁ ՖՈԹՕ-ՔԼԻՇԷՆԵՐՈՒ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊՂԻՆՁ ԵՒ ՔԱՌՈՒՉՈՒ ԿՆԻՔՆԵՐ

ՓՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՂՆՁԻ ԵՒ ՄԵՏԱՂՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

ԴԻՊՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՆՐԲԱՃԱՇԱԿ ՊՂԻՆՁ ՑՈՒՑԱՆԱԿՆԵՐ

ԿՆՔԱՄՈՄԻ ՀԱՄԱՐ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿՆԻՔՆԵՐ

ԳՈՐԾՈՆՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊՐՈՆԶԷ ԿՆԻՔՆԵՐ ԵՒ ՄԵԴԱԼ

ՄԱՄԼՈՅ ԵՒ ՍԱՆԵԱԿԱՆ ՊԱՏՍՈՒԱՆ

Շարա Մազլում Բաշա Թիւ 14 ԿԱՀԻՐԱՅ

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ՔԱՐԻՒՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, Սիտի Միթուալլի փողոց թիւ 40 (Աբբարիձի մզկիթին դէմը)

Թէլէֆօն թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայթայթէ թէ Աղեքսանդրիոյ եւ թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՇԷՖԻ հարազատ ռուսական եւ ամերիկեան քարիւղը, չափաւոր գիներով։

Ապրանքները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կանոնաւորութեամբ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ,

ՊԱՆՔ ՏՕՐԻԱՆ

Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ամբողջապէս վճարուած Ֆր. 25,000,000

Կեդրոնատեղի ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր՝ *Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ-Իզմիր։* Գործակալութիւններ՝ *Միթիլէն, Մանսուրա, Սուէզ եւ Զակազիկ։* Փոխ-Գործակալութիւններ՝ *Ֆերկամա, Մաղնիսա եւ Սոմա։*

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւնները։

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարիւրին 3	*ի տես վճարելի*	
» 3,50	9 *ամիսէն*	»
» 4	1 *տարիէն*	»
» 5	5 *տարիէն եւ աւելի վճ.*	

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարիւրին 1 տոկոսով:

Ա. Ն. ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատեալ 1902

Գահիրէ, Սրբէ Կեսիսէ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպակեղէն, տպածոյ, պաթիսդ, զէֆիր, մատաբոլամ *եւ մանուանդ* դերձակներու պիտոյքներ, *մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։*

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկունութեան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արդէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել.

առիթէն օգտուեցէք

ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

Հրատարակուած *1914*ին, Կ. Պոլսոյ մէջ: Գին *10* ղրշ. - Դիմել, սակաւաթիւ օրինակներու համար, ԱՐԵՒի խմբագրատունը:

ՍԱԿԱՐԱՆ.

11 Յունիս 1915

ԲԱՄՊԱԿ		Բացում	Փակում
	Յուլիս	14 7]16	14 1]2
	Նոյ.	15 1]4	15 9]32
ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ			
	Յունիս	84.10	84.20
	Նոյ.-Յնվր.	85.20	85.30

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ

Դրեսի Յօնաիկ	1886	Ֆր.	306 1]2
» »	1903	»	246
» »	1911	»	250
Բումելի Երկաթուղի		»	136

000062